

ISPIT IZ ORGANSKE HEMIJE ZA STUDENTE FIZIČKE HEMIJE

Predmetni nastavnik: Dr M. D. Ivanović, docent

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

IME I PREZIME (OBAVEZNO ŠTAMPANIM SLOVIMA)

BROJ INDEKSA

(UKOLIKO SE STRANICE ZADATKA RAZDVOJE, OBAVEZNO SE POTPISATI NA SVAKOJ STRANI)**NAPOMENE:**- ZA PISANJE ELEMENTA U NEPOSTOJEĆIM VALENTNIM STANJIMA I TO: H>1, C>4, N⁽⁰⁾>3, N⁽⁺¹⁾>4, O⁽⁰⁾>2, O⁽⁺¹⁾>3**BEZUSLOVNO SLEDI NEGATIVNA OCENA NA ISPITU.**

-ODGOVORI SE MOGU PISATI I NA PRAZNIM STRANAMA (POLEĐINI) ZADATKA

-KONCEPT **NE PISATI** NA ZADATKU (KORISTITI PRAZNE PAPIRE)

- ISPITNE ZADATKE ISKLJUČIVO POPUNJAVATI HEMIJSKOM OLOVKOM.

- POPUNJAVANJE OBIČNOM OLOVKOM, NAKNADNO BRISANJE I PISANJE HEMIJSKOM OLOVKOM NIJE DOZVOLJENO.

ODGOVORI SE NEĆE BODOVATI U SLEDEĆIM SLUČAJEVIMA:

1. AKO SU PISANI OBIČNOM OLOVKOM A NE HEMIJSKOM.

2. AKO SU ODGOVORI BRISANI VIŠE PUTA.

3. AKO SU STRUKTURE (SIMBOLI I VEZE) I TEKST NAPISANI NEJASNO.

ISPIT JE BODOVAN SA UKUPNO **252** POENA (100%).

OCENJIVANJE: PREKO 90% - 10; 80-89% - 9; 70- 79% - 8; 60-69% - 7; 50-59% - 6; 49% I NIŽE - 5

NA POZITIVNU OCENU (6 I VIŠE) STUDENT DOBIJA JEDNU OCENU VIŠE (+10%), UKOLIKO IMA DOVOLJAN BROJ BODOVA NA VEŽBAMA. NEMA NEGATIVNIH BODOVA.

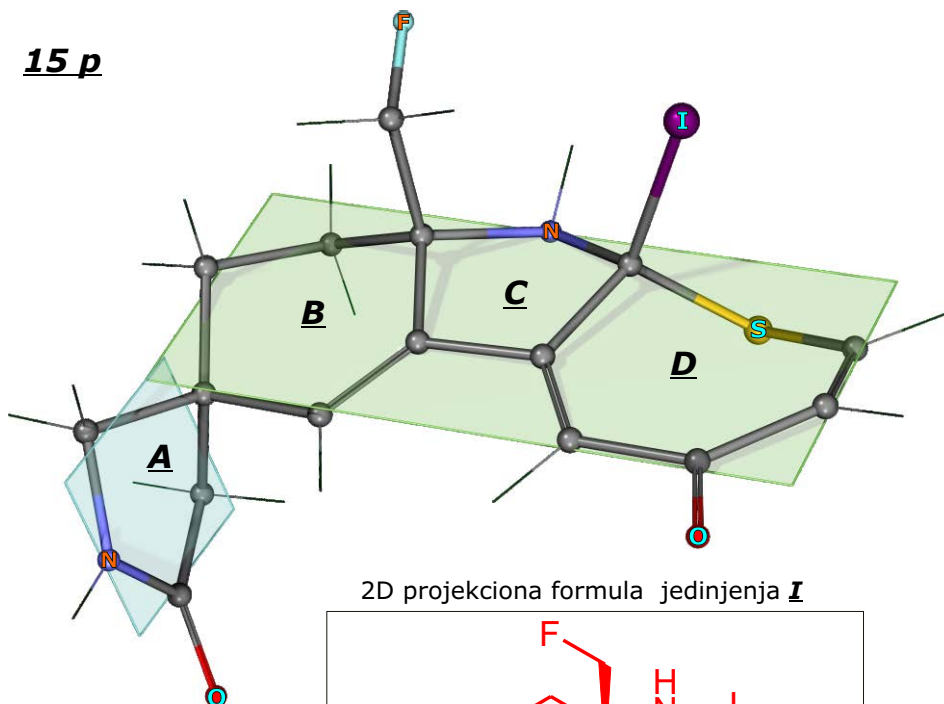
I. Prikazane su "fotografije" 3D modela jedinjenja **I** i **II**. Vodonikovi atomi su označeni tankim, zelenim linijama, osim onih u čvorovima, koji su prikazani kao zelene sfere.

1.1 Nacrtati 2D projekcione formule jedinjenja **I** i **II** i klinastim vezama označiti tačnu stereochemiju svih supstituenata različitih od vodonika.

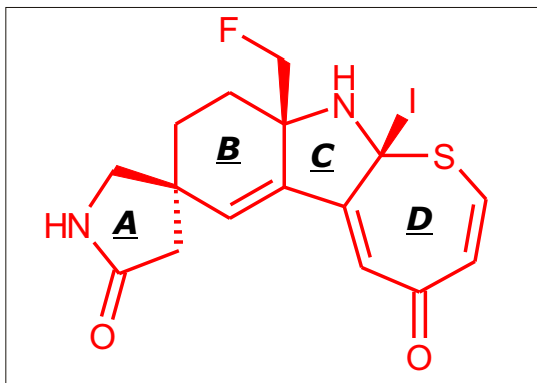
1.2 Odrediti relativni stereochemijski odnos (*cis*, *trans* ili *nije definisan*) za prstenove A/B, B/C i C/D.

"fotografija" 3D modela jedinjenja **I**.

15 p

2D projekciona formula jedinjenja **I**

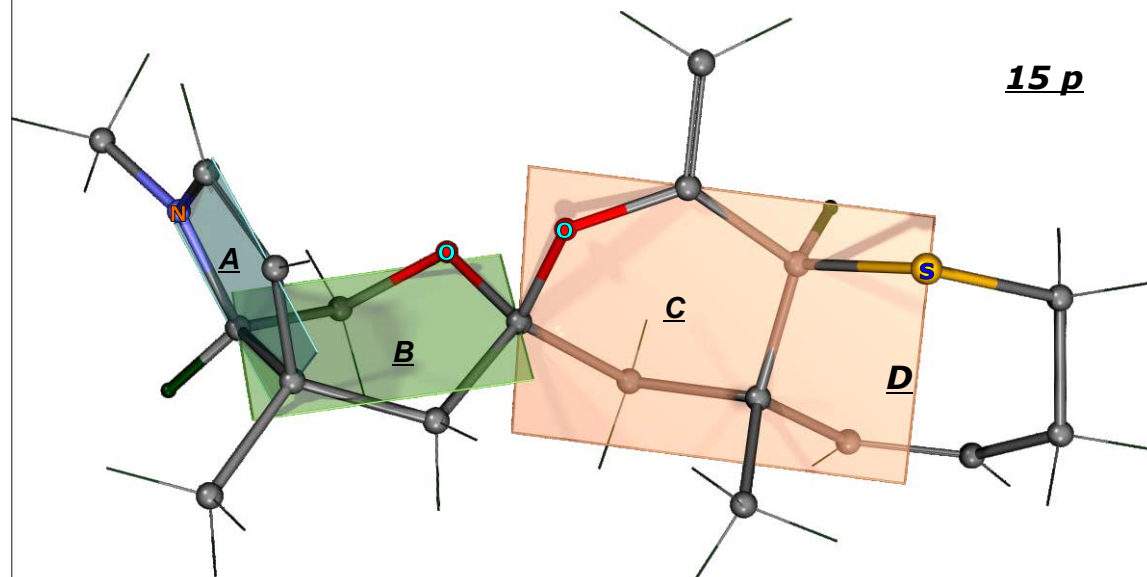
1.2 Relativni stereochemijski odnos za prstenove A/B, B/C, C/D:

jedinjenje **I:**

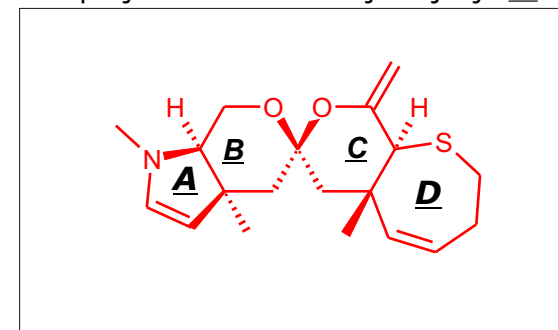
A/B = *nije definisan* ; B/C = *nije definisan* ; C/D = *nije definisan*

"fotografija" 3D modela jedinjenja **II**.

15 p

2D projekciona formula jedinjenja **II**

jedinjenje **II:**

A/B = *cis* ; B/C = *nije definisan* ; C/D = *trans*

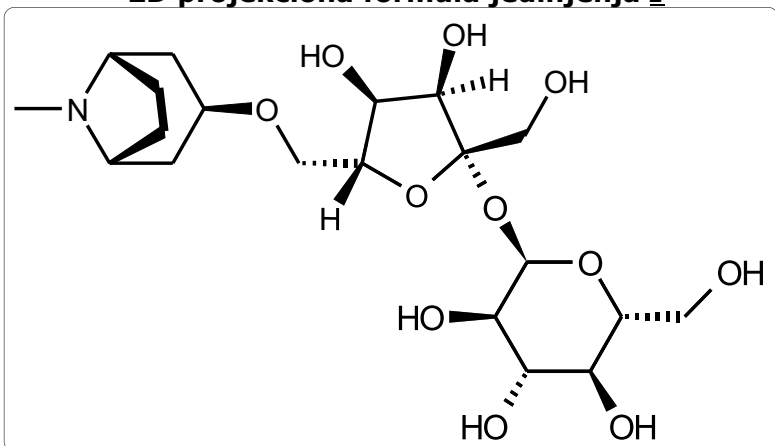
2. Prikazana je 2D projekciona formula jedinjenja **I**.

Takođe je prikazana "fotografija" 3D modela jedinjenja **I**, ali samo osnovnog skeleta, bez supstituenata. **Sve otvorene valence prikazane su kao ljubičaste linije**. Takođe, u osnovnom skeletu, **hetero-atomi nisu prikazani, već su označeni isto kao i C atomi** !

-Na osnovu 2D projekcione formule jedinjenja **I**, na "fotografiji" 3D modela jedinjenja **I** **označiti sve supstituente različite od vodonika, na krajevima otvorenih valenci**.

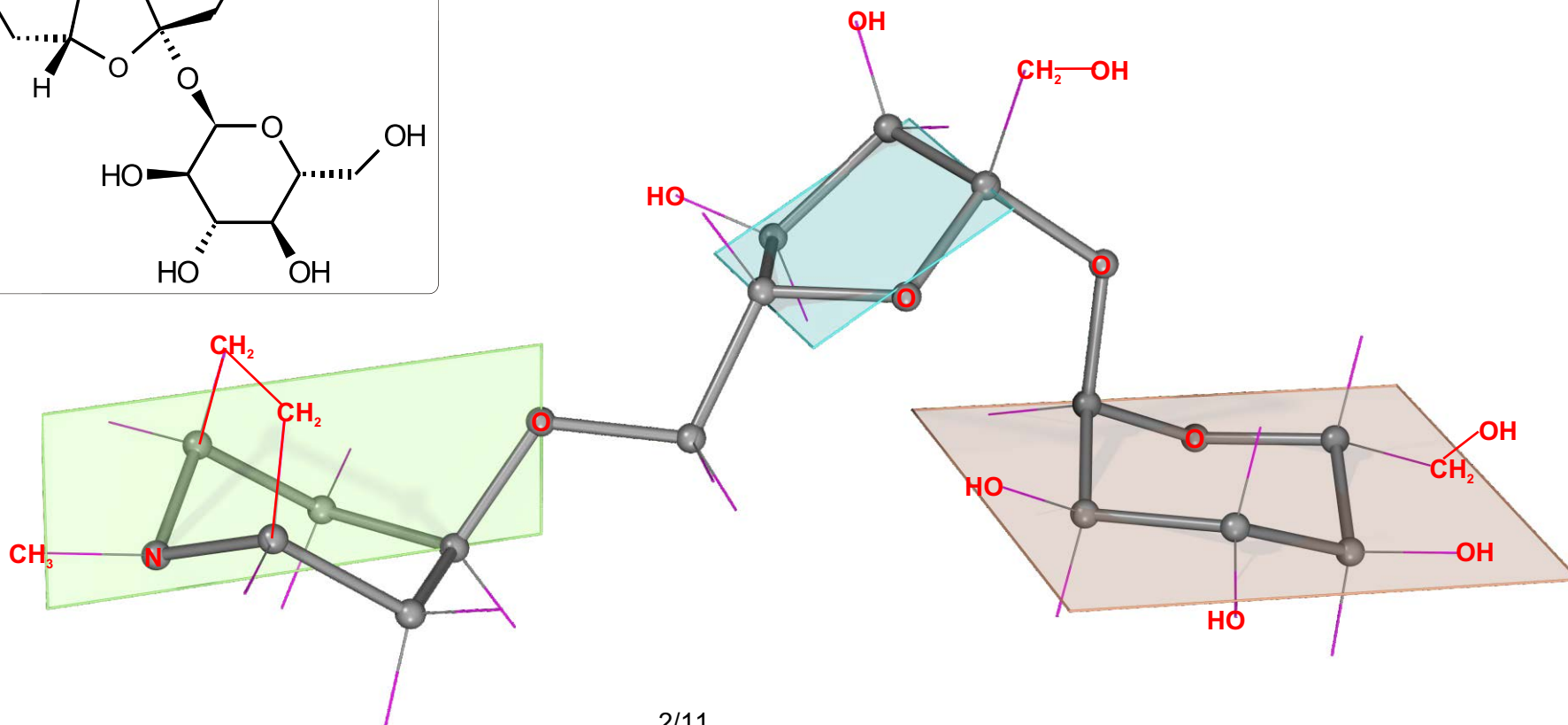
Takođe, unutar osnovnog skeleta, **eksplicitno označiti položaj svakog hetero-atoma, pisanjem odgovarajućeg simbola preko sfera**.

2D projekciona formula jedinjenja **I**

"fotografija" 3D modela jedinjenja **I**

12 p

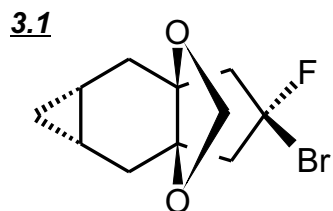

3. Za prikazane strukture **3.1 - 3.12** odrediti:

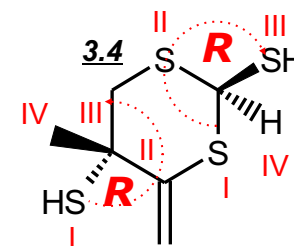
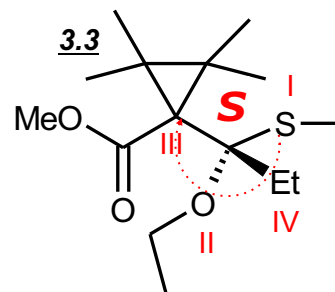
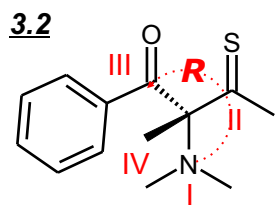
1. Prioritete supstituenata na svakom hiralnom centru, označiti ih rimskim brojevima (I, II, III, IV) i nacrtati odgovarajuću kružnu strelicu (**odgovori bez označenih prioriteta neće se bodovati**).

2. Odrediti R,S konfiguraciju SAMO kod onih molekula koji imaju hiralni centar (jedan ili dva), tj. nemaju elemente simetrije i stoga pokazuju optičku aktivnost. (Primedba: supstituent najnižeg ranga nalazi se uvek ili iznad ili ispod projekcione ravni).

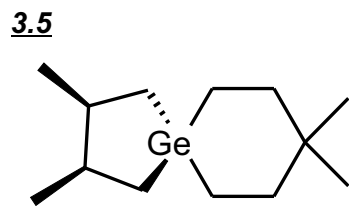
3. Označiti molekule koji imaju ravan simetrije i stoga ne pokazuju optičku aktivnost odn. nemaju hiralni centar.

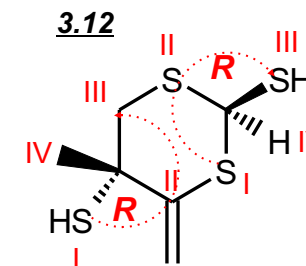
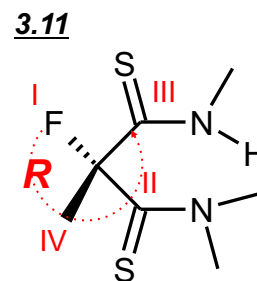
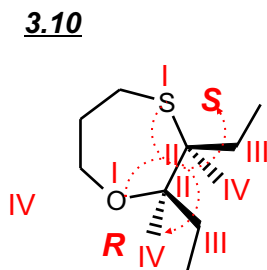
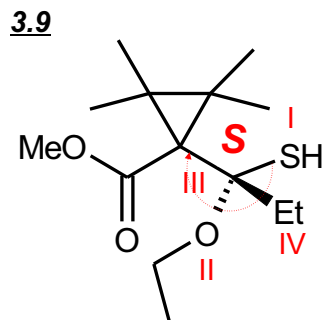
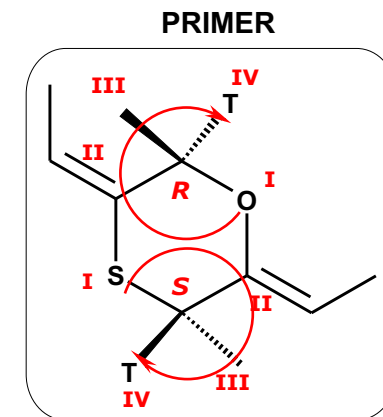
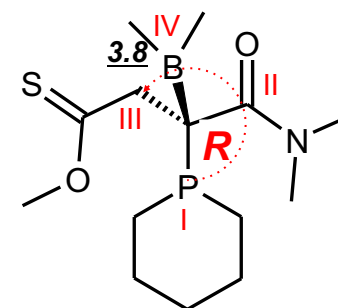
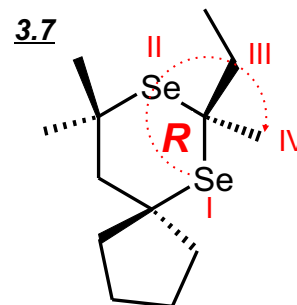
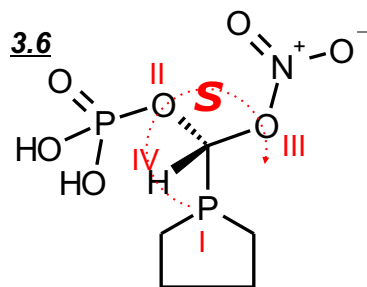
nema

**2 p svaki;
24 p ukupno**

nema

ATOMSKI BROJEVI: H=1, D=²H, T=³H, B= 5, C= 6; N= 7, O= 8; F= 9; Si =14, P= 15, S= 16, Br= 35, Ge= 32, Se= 34

4. Nacrtati precizne 2D strukturne formule jedinjenja koja odgovaraju tekstualnom opisu.

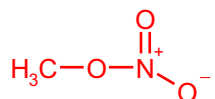
U slučaju jonskih jedinjenja obavezno označiti tačan položaj pozitivne i negativne šarže odn katjon i anjon.

Sve funkcionalne grupe pisati eksplicitno i označiti svaku kovalentnu vezu (jednostruku, dvostruku ili trostruku).

Napomena: U većini slučajeva moguć je veći broj različitih, tačnih odgovora.

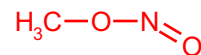
**2p svaki,
18 p ukupno**

4.1

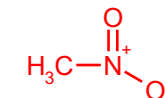
METIL NITRAT

4.2

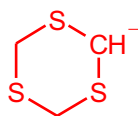
METIL NITRIT

4.3

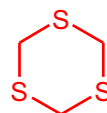

NITRO-METAN

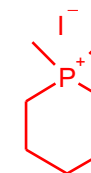
4.4

ANJON SIMETRIČNOG
CIKLIČNOG TRI-TIANA

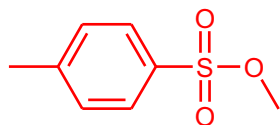
4.5

SIMETRIČNICIKLIČNI
TRI-TIAN

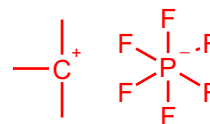
4.6

CIKLIČNA KVATERNERNA
FOSFONIJUMOVA SO

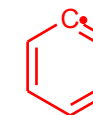
4.7

ESTAR p-TOLUEN SULFONSKE
KISELINE

4.8

TERCIJERNI KARBOKATJON
SA HEKSA-FLUORO-
FOSFATNIM ANJONOM

4.9

ARIL - RADIKAL

5. Nacrtati precizne 2D strukturne formule jedinjenja koja odgovaraju tekstualnom opisu.

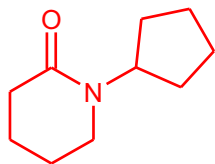
U slučaju jonskih jedinjenja obavezno označiti tačan položaj pozitivne i negativne šarže odn katjon i anjon.

Sve funkcionalne grupe pisati eksplicitno i označiti svaku kovalentnu vezu (jednostruku, dvostruku ili trostruku).

Napomena: U većini slučajeva mogući je veći broj različitih, tačnih odgovora.

**2p svaki,
18 p ukupno**

5.1

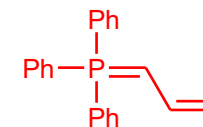
LAKTAM SA N-CIKLOALKIL
GRUPOM

5.2

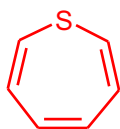
KVATERNERNA ALKIL-
FOSFONIJUMOVA SO

5.3

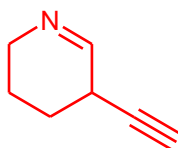
KONJUGOVANI FOSFORNI ILID

5.4

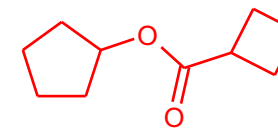
CIKLIČNI TIO-ETAR
POTPUNO KONJUGOVAN SA
3 π ELEKTRONSKA PARA

5.5

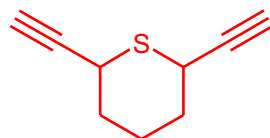
CIKLIČNI IMIN SA ALKINIL
GRUPOM

5.6

ESTAR CIKLIČNOG ALKOHOLA I
CIKLIČNE KISELINE

5.7

CIKLIČNI TIOETAR SA 2 ALKINIL
GRUPE

5.8

ALKIN KONJUGOVAN SA
2 NITRILNE GRUPE

5.9

RADIKAL FLUORA

6. Nacrtati precizne 2D strukturne formule jedinjenja koja odgovaraju tekstualnom opisu.

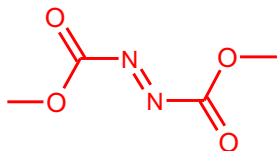
U slučaju jonskih jedinjenja obavezno označiti tačan položaj pozitivne i negativne šarže odn katjon i anjon.

Sve funkcionalne grupe pisati eksplicitno i označiti svaku kovalentnu vezu (jednostruku, dvostruku ili trostruku).

Napomena: U većini slučajeva moguće je veći broj različitih, tačnih odgovora.

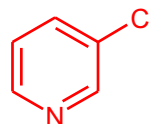
**2p svaki,
18 p ukupno**

6.1

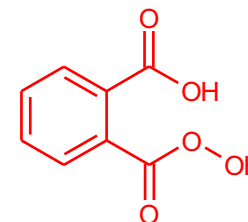
ALIFATIČNO AZO JEDINJE
KONJUGOVANO SA 2
ESTARSKE GRUPE

6.2

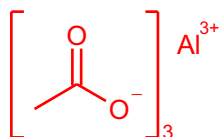
HETEROCIKLIČNO AROMATIČNO
JEDINJENJE SA ARIL HALO-GRUPOM

6.3

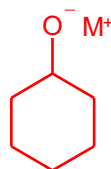
AROMATIČNA **MONO PER-**
DI-KISELINA

6.4

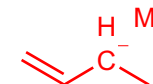
ALUMINIJUM-ACETAT
(napisati tačnu stehiometriju)

6.5

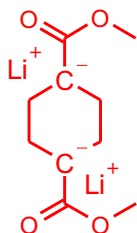
CIKLIČNI ALKOKSID

6.6

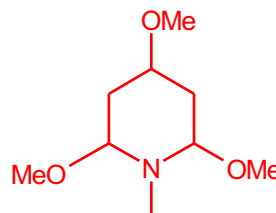
ALILNI KARBANJON (TAČNO OBELEŽITI
ŠARŽE)

6.7

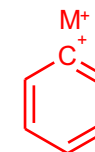
DI-LITIJUMOV ENOLATNI ANJON
CIKLIČNOG DI-ESTRA

6.8

HETEROCIKLIČNI PRSTEN SA TRI ALKOKSI
GRUPE

6.9

ARILNI KARBOKATJON (TAČNO
OBELEŽITI ŠARŽE)

7. Nacrtati precizne 2D strukturne formule jedinjenja koja odgovaraju tekstualnom opisu.

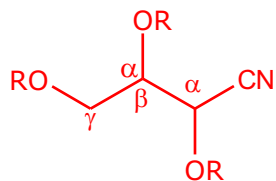
U slučaju jonskih jedinjenja obavezno označiti tačan položaj pozitivne i negativne šarže odn katjon i anjon.

Sve funkcionalne grupe pisati eksplicitno i označiti svaku kovalentnu vezu (jednostruku, dvostruku ili trostruku).

Napomena: U većini slučajeva mogući je veći broj različitih, tačnih odgovora.

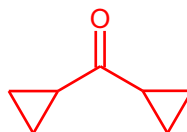
**2p svaki,
18 p ukupno**

7.1

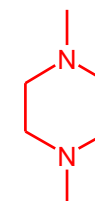
α , β , γ -TRI-ALKOKSI-NITRIL
(obeležiti α , β i γ položaje)

7.2

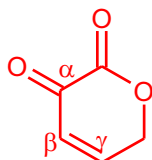
SIMETRIČAN ACIKLIČNI KETON
SA 2 CIKLOPROPIL GRUPE

7.3

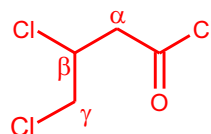
CIKLIČNI TERCIJERNI DI-AMIN

7.4

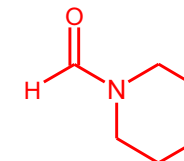
KONJUGOVANI α -KETO
LAKTON (obeležiti α , β i γ
položaje)

7.5

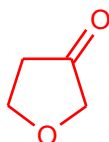
β , γ -DI-HLORO-KISELINSKI HLORID
(obeležiti α , β i γ položaje)

7.6

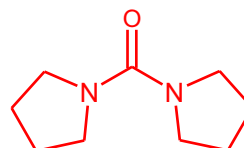
CIKLIČNI AMID METANSKE K.

7.7

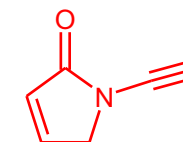
KARBONILNA GRUPA SA
TETRAHIDROFURANSKIM
PRSTENOM (NE LAKTON).

7.8

ACIKLIČNI DI-AMID
UGLJENE KISELINE SA
CIKLO-ALKIL GRUPAMA

7.9

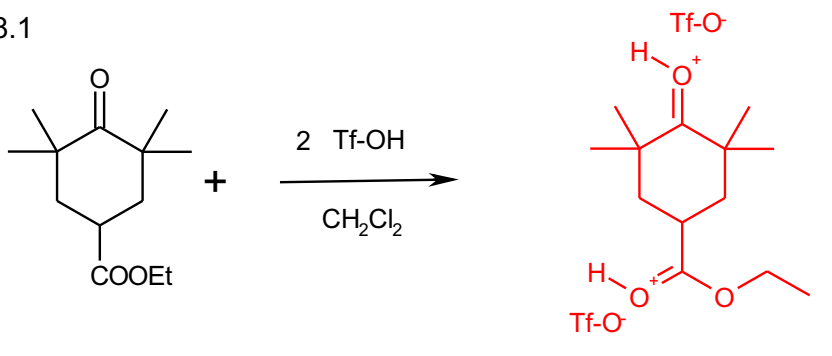
KONJUGOVANI LAKTAM SA
N-ALKINIL SUPSTITUENTOM

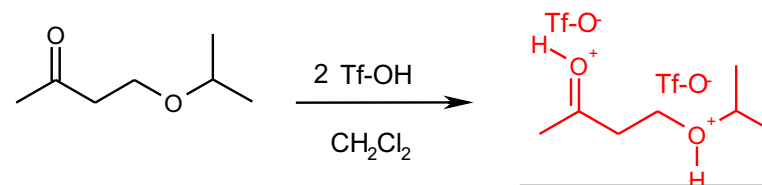
8. Prikazane su acido-bazne reakcije 8.1-8.6. Nacrtati tačnu strukturu proizvoda i obeležiti položaj pozitivne i negativne šarže. Tf-OH označava trifluorometan-sulfonsku kiselinu, $\text{CF}_3\text{-SO}_3\text{H}$ (ekstremno jaka k.). Svi proizvodi (*solii*) postojani su samo u ekstremno kiselim uslovima.

**3p svaki,
18 p ukupno**

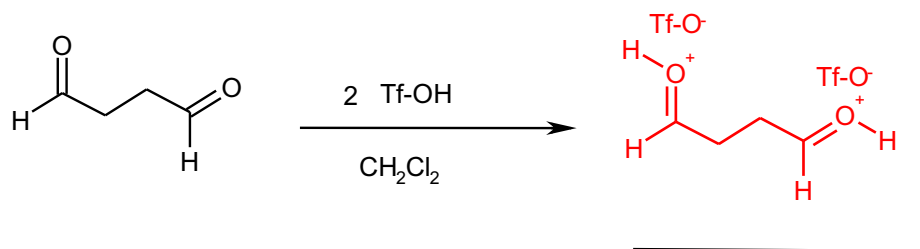
8.1

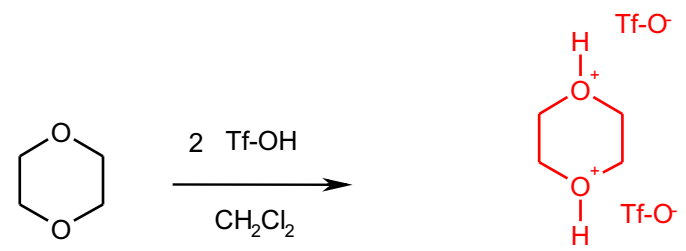
8.4

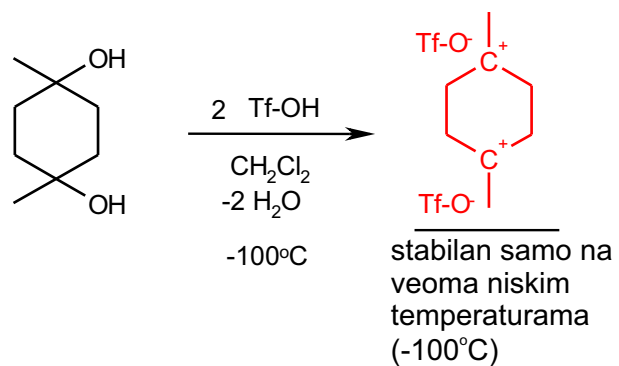
8.2

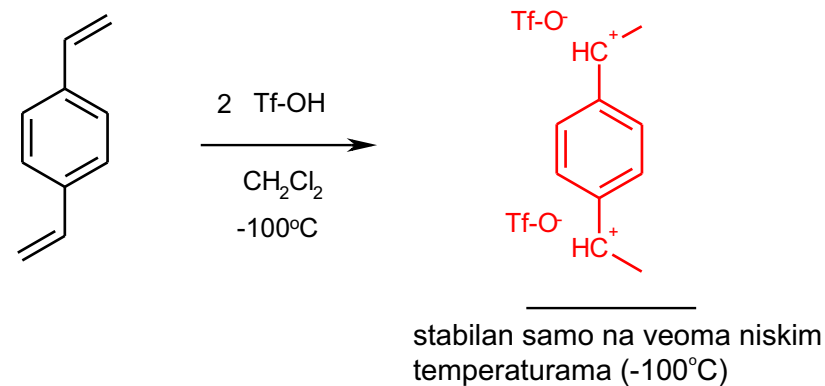
8.5

8.3

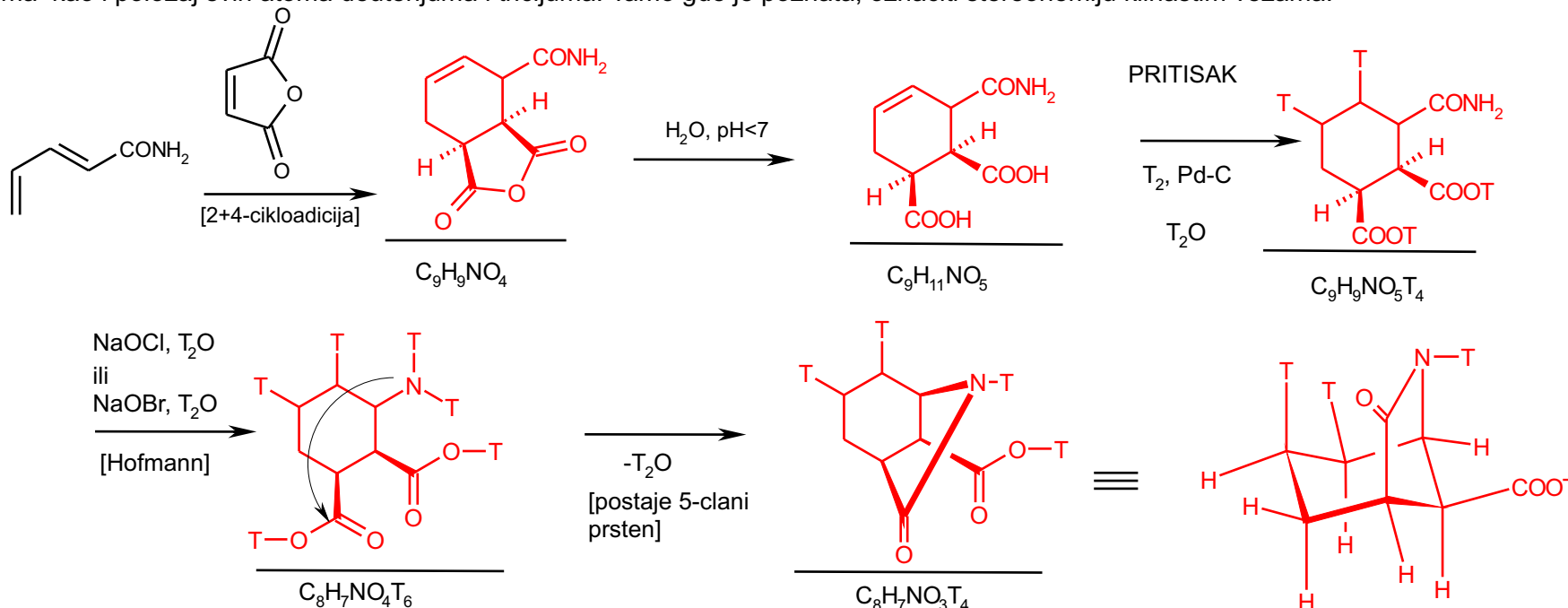

8.6

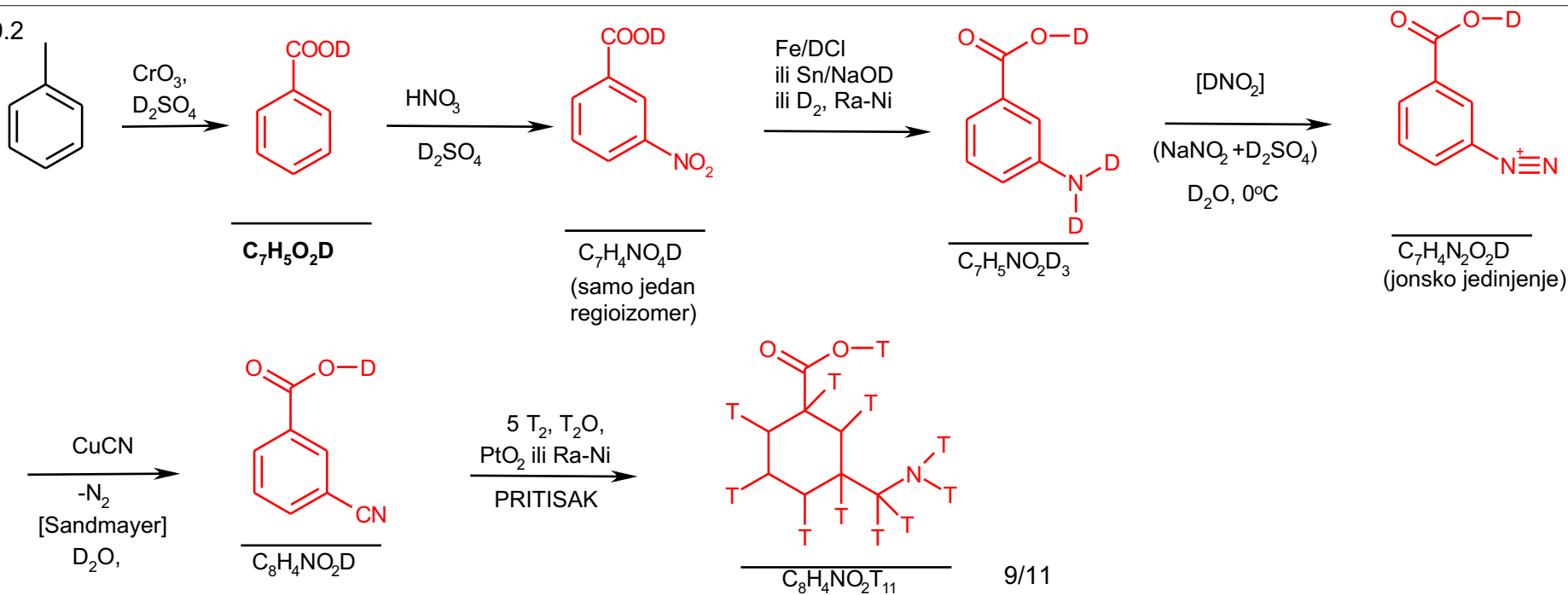
9. Prikazane su reakcije 9.1-9.2. Nacrtati tačnu strukturu svih intermedijera i krajnjeg proizvoda. Obeležiti položaj pozitivne i negativne šarže u jonskim jedinjenjima kao i položaj svih atoma deuterijuma i tricijuma. Tamo gde je poznata, označiti stereochemiju klinastim vezama.

9.1

3p svaki,
15 p
ukupno

9.2

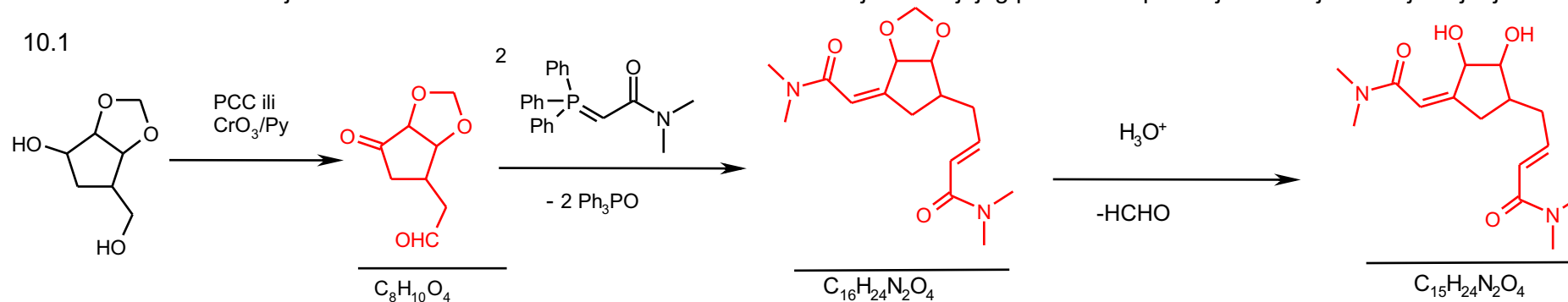
3p svaki,
18 p
ukupno

REŠENJE

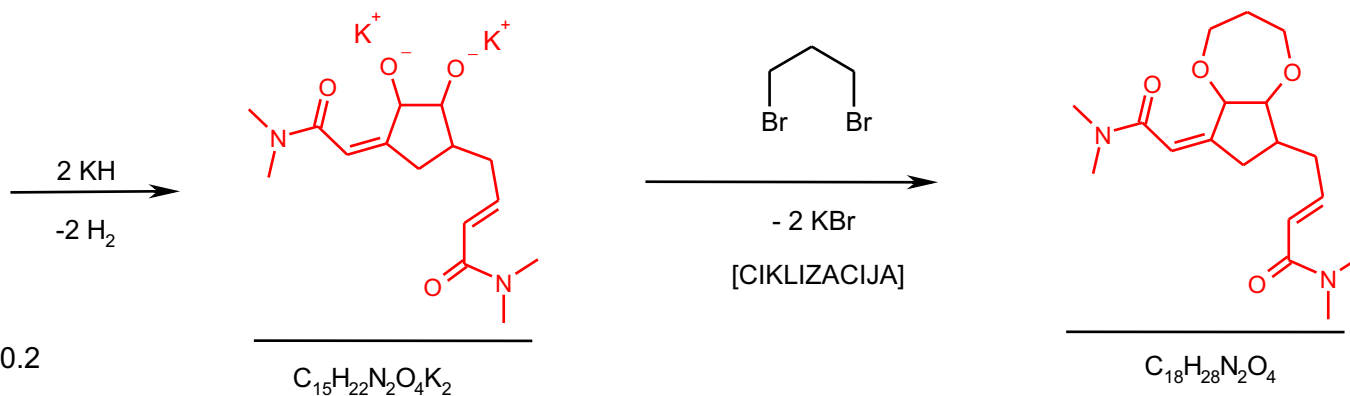
16. IX 2014.

10. Prikazane su reakcije 10.1-10.2. Nacrtati tačnu strukturu svih intermedijera i krajnjeg proizvoda i položaj šarže u jonskim jedinjenjima.

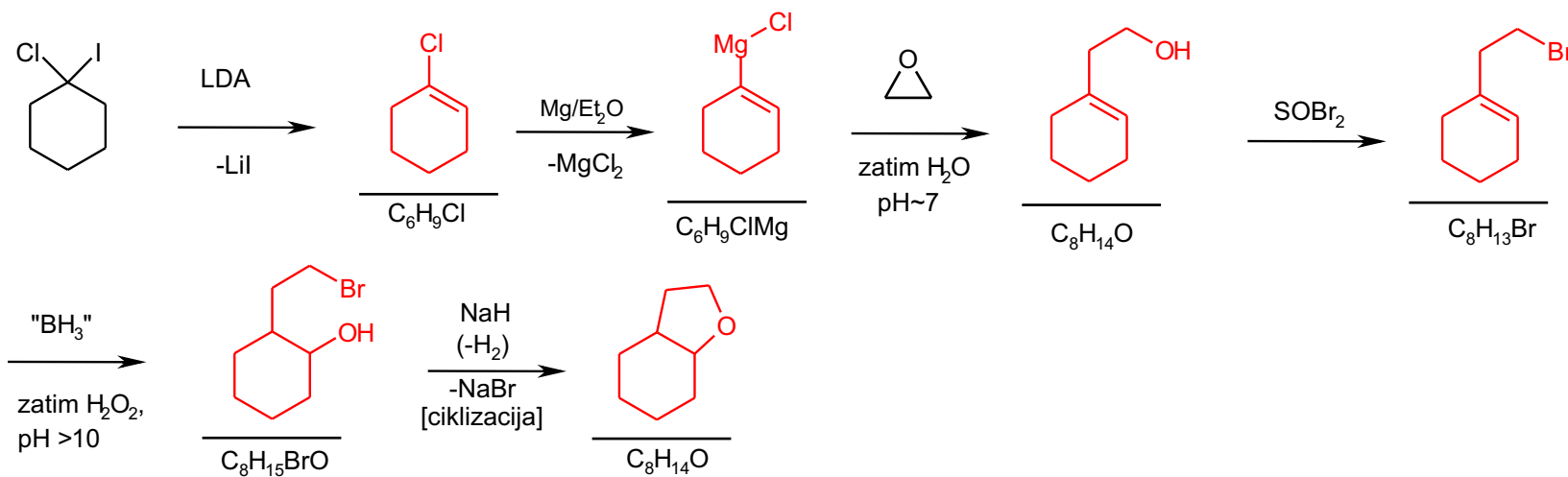
10.1

3p svaki,
15 p
ukupno

10.2

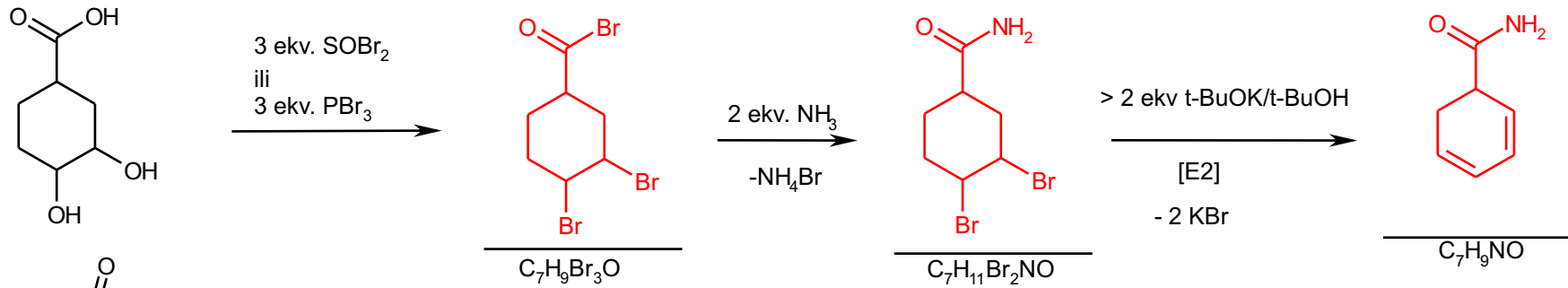

3p svaki,
18 p
ukupno

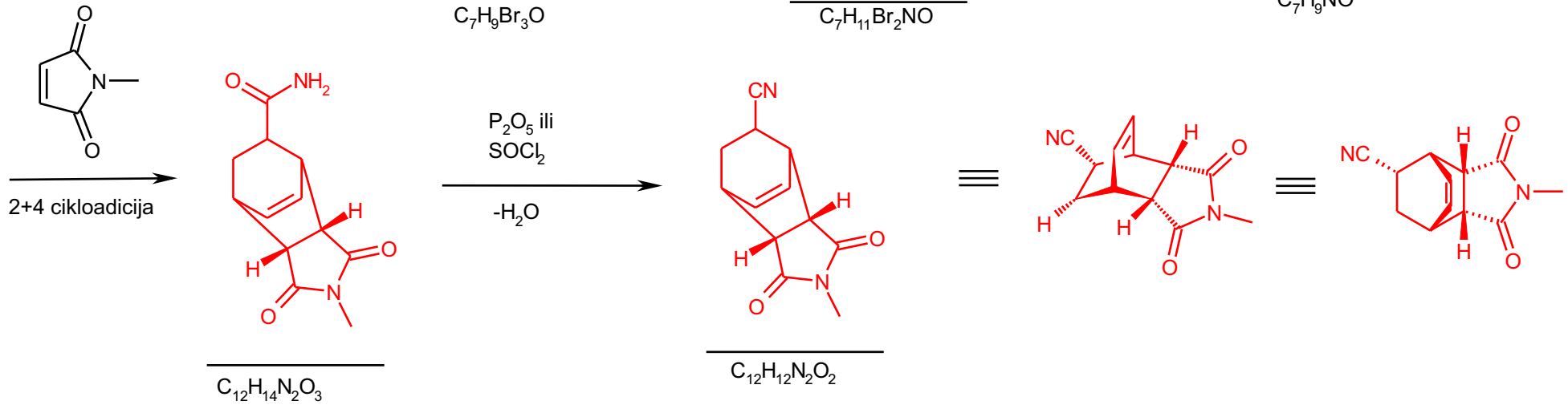
REŠENJE

11. Prikazane su reakcije 11.1-11.2. Nacrtati tačnu strukturu svih intermedijera i krajnjeg proizvoda i položaj šarže u jonskim jedinjenjima. Tamo gde je poznata, označiti stereochemiju klinastim vezama.

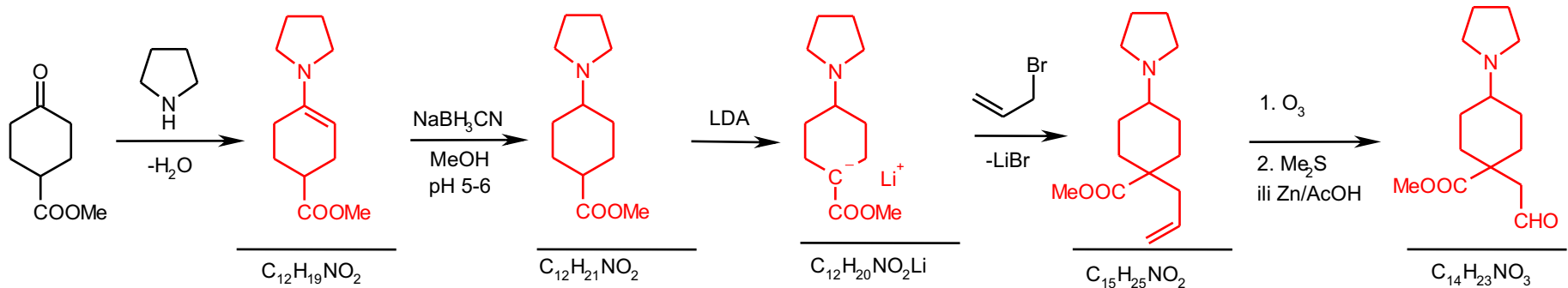
11.1

3p svaki,
15 p
ukupno

11.2

3p svaki,
15 p
ukupno